college van burgemeester en schepenen

Zitting van 29 oktober 2021

Besluit **GOEDGEKEURD**

A-punt AG VESPA

Samenstelling
de heer Bart De Wever, burgemeester
de heer Koen Kennis, schepen; mevrouw Jinnih Beels, schepen; mevrouw Annick De Ridder, schepen; de heer Claude Marinower, schepen; mevrouw Nabilla Ait Daoud, schepen; de heer Karim Bachar, schepen; de heer Peter Wouters, schepen; mevrouw Elisabeth van Doesburg; de heer Tom Meeuws, schepen
de heer Sven Cauwelier, algemeen directeur

Iedereen aanwezig, behalve:
mevrouw Annick De Ridder, schepen

81	2021_CBS_08620	**De Grote Verbinding. Ontwerpen Over de Ring - Park Brialmont Fase 2 - Voorontwerp - Goedkeuring**

Motivering

Gekoppelde besluiten

- 2021_DCBE_00215 - De Grote Verbinding. Ontwerpen Over de Ring - Park Brialmont Fase 2 - Voorontwerp - Goedkeuring
- 2015_CBS_01791 - Binnengemeentelijke decentralisatie. Coördinatie bevoegdheden districten - Overgedragen bevoegdheden college van burgemeester en schepenen - districtscolleges - Goedkeuring
- 2021_CBS_04456 - De Grote Verbinding. Ontwerpen Over de Ring - Park Brialmont Fase 2. Landschapsontwerp - Goedkeuring
- 2017_CBS_04463 - Binnengemeentelijke decentralisatie - Delegatie bevoegdheden - college van burgemeester en schepenen - districtscolleges - Goedkeuring
- 2021_DCBE_00088 - De Grote Verbinding. Ontwerpen Over de Ring - Park Brialmont Fase 2 - landschapsontwerp - Goedkeuring
- 2020_DCBE_00167 - Over de Ring - Park Brialmont Fase 2 - projectdefinitie - Goedkeuring
- 2020_CBS_03084 - Stadsontwikkeling - Opdracht aan AG VESPA voor het begeleiden van stadsprojecten - Goedkeuring
- 2017_CBS_01716 - Groene Singel. Park Brialmont - Masterplan Park Brialmont - Goedkeuring
- 12519 - Groene Singel. Synthesenota. Goedkeuring. Concretisering beleidsrichtlijn

<u>Aanleiding en context</u>
Op 4 september 2009 keurt het college (jaarnummer 12519) de synthesenota Groene Singel goed.
Op 10 maart 2017 keurt het college (jaarnummer 1716) het Masterplan Park Brialmont goed.
Op 3 april 2020 keurt het college (jaarnummer 3084) de opdracht en het budget voor de realisatie van 'Park Brialmont Fase 2' goed, zodoende treedt AG Vespa op als gedelegeerd bouwheer.
Op 17 augustus 2020 keurt het districtscollege Berchem (jaarnummer 167) de projectdefinitie voor 'Park Brialmont Fase 2' goed.
Op 9 oktober 2020 keurt het college (jaarnummer 8338) de projectdefinitie voor 'Park Brialmont Fase 2' goed.

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

Op 9 oktober 2020 keurt het college (jaarnummer 8338) goed dat AG Vespa, als gedelegeerd bouwheer van de stad, de 'Voorwaardelijke Gedeelten 9, 10, 11, 12, 13 en 14' met betrekking tot de 'Wenselijke Deelprojecten' en het 'Voorwaardelijke Gedeelte 15. Bijkomend onderzoek en ondersteuning' van de deelopdracht 'Ringpark Groene Vesten' kan lichten voor de aansturing van de opdracht 'Park Brialmont Fase 2'. AG Vespa is tevens bevoegd om in uitvoering van het 'Voorwaardelijke Gedeelte 9 tot en met 15' alle nodige handelingen te stellen binnen het toegekende taakstellend budget voor ‘Park Brialmont Fase 2’.
Op 19 oktober 2020 gunt het directiecomité van AG Vespa (jaarnummer 656) de opdracht 'Park Brialmont Fase 2' als een 'Wenselijk Deelproject' binnen het bestek 'Ringpark Groene Vesten' aan maatschap BUUR-Latz-Greisch-S333.
Op 12 april 2021 keurt het districtscollege Berchem (jaarnummer 88) het landschapsontwerp voor Park Brialmont Fase 2 goed.
Op 4 juni 2021 keurt het college (jaarnummer 4456) het landschapsontwerp voor Park Brialmont Fase 2 goed.
Op 2 juli 2021 keurt het college (jaarnummer 5400) het landschapsontwerp Ringpark Groene Vesten als kaderplan goed.
Op 18 oktober 2021 keurt het districtscollege (jaarnummer 215) het voorontwerp Park Brialmont Fase 2 goed.
De Grote Verbinding
Met ‘De Grote Verbinding’ bouwt Antwerpen aan haar internationale reputatie als stad en regio waar het goed is om te wonen, te werken, te ondernemen en op bezoek te komen. De Oosterweelverbinding maakt de Antwerpse Ring rond en de overkapping stuurt de auto’s onder de grond. Zo zorgt de stad Antwerpen voor een betere mobiliteit voor Vlaanderen en wordt de stad weer één geheel met meer groen en schonere lucht. De afgelopen jaren hebben de stad Antwerpen, het Havenbedrijf Antwerpen nv van publiek recht, de burgerbewegingen, Lantis en andere Vlaamse partners, samen met de intendant voor de Oosterweelverbinding, de plannen vormgegeven. Tijdens de uitvoering zetten zij samen zoveel mogelijk lokaal talent aan het werk.
Ringpark Groene Vesten
De projectcluster Ringpark Groene Vesten is een bundeling van twee projecten uit 'Over de Ring': het 'Longitudinaal Ringpark' en 'Bermen van Knoop tot Lemanstraat'. De projectcontour bevat de volledige ringruimte van gevel tot gevel tussen de binnen- en de buitenstad. De uiteinden worden begrensd door de Kolonel Silvertopstraat in het westen en de Tuinwijk Borgerhout (inbegrepen) in het noorden.De ambitie voor het 'Ringpark Groene Vesten' is de realisatie van een ambitieus en verbindend grootstedelijk bermenpark in de ringzone dat:

1. de geluidshinder en de luchtverontreiniging van de infrastructuur in de ringzone vermindert voor de achterliggende woonwijken en parken door middel van grondbermen, geluidsschermen, overkragingen, kuilen, vegetatie en andere maatregelen;
2. veilige en royale fiets- en voetgangersverbindingen biedt in de langsrichting in de vorm van een ontvlecht ringfietspad en in de dwarsrichtingen;
3. een aaneengesloten water- en energiesysteem draagt in functie van de achterliggende wijken;
4. een ecologische verbinding vormt in de langsrichting en in de dwarsrichtingen; en
5. ingeschakeld wordt als recreatieve ruimte voor de buurt en stad.

Het toekomstbeeld voor de zuidelijke ringweg is een zo volledig mogelijke overkapping met daaronder een gescheiden verkeerssysteem van de E19 tot de E313. Het leefbaarheidsproject ‘Ringpark Groene Vesten’ heeft de bedoeling om in afwachting daarvan al belangrijke positieve leefbaarheidseffecten te genereren voor de naburige wijken door op de leefbaarheidsmaatregelen voor lucht- en geluid en door op de modal shift met het vernieuwde ringfietspad in te zetten. Bij voorkeur zijn deze maatregelen meteen een voorbereidend werk op een toekomstige grootschalige overkapping.
Het landschapsontwerp van Ringpark Groene Vesten betreft een kaderplan waarbinnen over meerdere legislaturen heen een aantal deelprojecten kunnen geselecteerd worden. Het college keurde een selectie van deelprojecten, de zogenaamde 'Realiseerbare Deelprojecten', goed. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen (i) de deelprojecten waarvoor aansluitend een voorontwerp wordt opgemaakt en (ii) de deelprojecten waarvoor reeds middelen worden gereserveerd en waarvoor nog verder onderzoek nodig is. De deelprojecten zijn ruimtelijk in drie zones ingedeeld (cluster Zuid, cluster Centraal en cluster Oost) en daarnaast zijn er nog twee specifieke geluidsmaatregelen (aan de Tuinwijk Borgerhout en in de middenberm).

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

Park Brialmont

Het Masterplan Park Brialmont werkt een gezamenlijke toekomstvisie uit voor drie parken in het district Berchem, zijnde De Villegas, Wolvenberg en Brilschans. De ambitie van het Masterplan is om een verenigd park te ontwikkelen in het hart van Berchem, dat bovendien deel uitmaakt van het Bosschagelandschap langsheen de ringzone. Om de samenhang van de drie parkentiteiten te versterken wordt een identiteit naar voor geschoven, gebaseerd op de bestaande sterktes, namelijk erfgoed en natuur. Het Masterplan deelt het park onder in 8 deelzones.

In 2017-2018 werden de ontwerpen voor de deelzones Wolvenberg Bis en Entree Grotesteenweg goedgekeurd. Hiermee kon de realisatie van het Masterplan van start gaan. Deze werken werden opgeleverd in het voorjaar van 2020.

Aansluitend werd de opdracht Park Brialmont Fase 2 opgestart in 2020. Deze opdracht bestaat uit de verdere uitwerking van het Masterplan in de resterende deelzones van het Brilschanspark en Wolvenberg. Accenten, aanvulling of wijzigingen op het Masterplan werden via onderzoeks- en ontwerpopdrachten vastgelegd in de projectdefinitie. In totaal werden er 25 onderzoeksopdrachten geformuleerd, waarvan negen voor het gehele projectgebied, elf voor Brilschans en vijf voor Wolvenberg.

De opdracht Park Brialmont Fase 2 van visievorming tot uitvoering is gegund aan de maatschap BUUR-Latz-Greisch-SWP, als een 'Wenselijk Deelproject' binnen het bestek 'Ringpark Groene Vesten', omwille van volgende redenen:

- park Brialmont maakt met het projectgebied integraal deel uit van het projectgebied van het Ringpark Groene Vesten. Het projectgebied voor de tweede fase Park Brialmont ligt volledig in het projectgebied van het Ringpark Groene Vesten en kan conform het bestek van het ringpark als een ‘Wenselijke Deelproject’ worden beschouwd;
- beide projecten hebben, zowel tijdens de ontwerp- als later tijdens de werffases, een grote nood aan afstemming op elkaar. De maatregelen die genomen worden binnen de ambities van het Ringpark Groene Vesten, moeten aansluiten op de ontwerpen van Park Brialmont Fase 2 en omgekeerd. Beide projecten hebben een hoge mate van complexiteit;
- de opdracht voor visievorming tot en met uitvoering is voor ‘Park Brialmont Fase 2’ conform het bestek 'Ringpark Groene Vesten'. De projectdefinitie voor 'Park Brialmont Fase 2', stelt bijkomende en verdiepende onderzoeksvragen. Binnen het bestek 'Ringpark Groene Vesten' gaat het om de 'Voorwaardelijke Gedeelten 9, 10, 11, 12, 13 en 14’ met betrekking tot de ‘Wenselijke Deelprojecten’ en het 'Voorwaardelijk Gedeelte 15 (Bijkomend onderzoek en ondersteuning)’ van de deelopdracht 'Ringpark Groene Vesten'.

Juridische grond

Met de collegebeslissing van 6 maart 2015 (jaarnummer 1791) werden de bevoegdheden van de districtscolleges gecoördineerd. Artikel 11 bepaalt dat het districtscollege bevoegd is voor de lokale parken en groenaanplantingen.

Met collegebeslissing van 12 mei 2017 (jaarnummer 4463) werden de bevoegdheden van de districtscolleges gecoördineerd. Artikel 11 bepaalt dat het districtscollege bevoegd is voor openbaar domein.

Op 25 november 2019 keurde de gemeenteraad (jaarnummer 00652) de beheersovereenkomst 2019-2024 tussen de stad Antwerpen en AG Vespa goed. Artikel 6 - 4.4 bepaalt dat AG Vespa publiek domein kan (laten) realiseren. De opdracht aan AG Vespa betreft het plaatsen en uitvoeren van de overheidsopdrachten in eigen naam en voor rekening van de stad Antwerpen. De beleidsbeslissing omtrent het realiseren van het publiek domein ligt bij de stad Antwerpen. De stad Antwerpen legt hierbij tevens het projectbudget vast.

Regelgeving: bevoegdheid

Artikel 56, §3, 4° van het Decreet Lokaal Bestuur bepaalt dat het college bevoegd is voor het voeren van de plaatsingsprocedure, de gunning en de uitvoering van overheidsopdrachten. Artikel 56, §3, 5° van het Decreet Lokaal Bestuur bepaalt dat het college bevoegd is voor de vaststelling van de plaatsingsprocedure en de voorwaarden van overheidsopdrachten als het gaat om een opdracht die past binnen het begrip `dagelijks bestuur'.

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

Argumentatie

Park Brialmont Fase 2 vormt een Wenselijk Deelproject binnen Ringpark Groene Vesten met bijkomende en verdiepend onderzoeksvragen en een gescheiden taakstellend budget. Het voorontwerp voor Park Brialmont Fase 2 past binnen het globale landschapsplan voor Ringpark Groene Vesten en houdt rekening met de voorgestelde leefbaarheidsmaatregelen, in het bijzonder geluidsschermen en het ringpad uit het landschapsontwerp van Ringpark Groene Vesten. Op basis van het landschapsontwerp en de vooropgestelde ambities van Ringpark Groene Vesten en Park Brialmont kan het projectgebied opgedeeld worden in twee gebieden in functie van uitvoering, namelijk 'Realiseerbaar Deelproject Cluster Centraal' en 'Wenselijk Deelproject Park Brialmont Fase 2' met een gescheiden uitvoeringstermijn en taakstellend budget. Dit resulteert in een tussentijdse situatie waarbij het park blijft functioneren.

Het voorontwerp is een verfijning van het landschapsontwerp en is het resultaat van de besprekingen tijdens drie Thematische Werkbanken (april, juni en augustus 2021) en werksessies met diverse partijen. In het kader van Park Brialmont Fase 2 wordt samen met de lokale beheerder (i.e. Natuurpunt Antwerpen-Stad) aan een nieuw natuurbeheerplan voor het natuurreservaat Wolvenberg-Brilschans geschreven parallel aan het ontwerpproces. Het voorontwerpdossier (i.e. ontwerpplannen, snedes en toelichtingsnota) is terug te vinden in bijlage.

<u>voorontwerp globaal</u>

Het voorliggende voorontwerp tracht de ambitie om drie lokale parken (De Villegas, Wolvenberg en Brilschans) aan weerszijden van de ring te verenigen tot één park, dat werkt op zowel lokaal als bovenlokaal niveau, verder te realiseren. Dit ontwerp doet dit door in te zetten op de identiteitsdragers erfgoed en natuur en door eenheid te creëren in vormgeving en materialisatie aan beide zijden van het projectgebied. De materialisatie uit de vorige fase wordt in dit ontwerp doorgetrokken in de padenstructuur en bij de aanleg van historische reconstructies. Dit ontwerp is geënt op het historische figuur van de Brialmontvesting. Tijdens het ontwerpproces is steeds grondig afgewogen in welke mate de vorm van het originele fort geïntegreerd kan worden in de nieuwe parkelementen. Het glacis en de schans worden gedeeltelijk hersteld. Na een eerdere reconstructie van het historische reliëf in de deelzone Entree Grotesteenweg wordt de aanwezigheid van de Brialmontvesting in het park, al dan niet nog aanwezig in het landschap, verder uitgelicht aan entreezones, bij doorsnijdingen van het historisch reliëf en op verblijfsplekken. De drie grote verblijfsplekken in Brilschans hebben ieders een geheel eigen vormgeving en relatie met het water.

Dit ontwerp versterkt de natuurwaarde en -beleving. Het ontwerp wordt opgebouwd door een afwisseling van vegetatietypes van het bosschagelandschap (conform het Beeldkwaliteitsplan Groene Singel). De vegetatietypes kunnen gelinkt worden aan de beoogde recreatiedruk of -type, gaande van afgeschermde bosschages in de natuurgebieden, over bomenweides op het glacis tot intensief beheerde graslanden op de verblijfsplekken. De aanwezigheid van het natuurhuis Brialmont in het park versterkt deze ambitie.

Het programma is afgetoetst op de draagkracht van het park en de wensen van de betrokken actoren.

<u>voorontwerp deelzone Wolvenberg</u>

Het voorontwerp voor Wolvenberg is de ruimtelijke doorvertaling van de landschappelijke visie van het nieuwe natuurbeheerplan. Het reflecteert een gewenst toekomstbeeld vanuit landschappelijk perspectief dat via beheermaatregelen en inrichtingsmaatregelen, beschreven in een natuurbeheerplan, behaald dient te worden in functie van de beoogde natuurdoelen. Het ontwerp tracht de natuurbeleving en erfgoedbeleving te bevorderen met respect voor de natuurwaarde en het aanwezige reliëf. Het ontwerp voor het natuurreservaat volgt de opmaak van het natuurbeheerplan en heeft hierdoor een lagere uitwerkingsgraad dan de rest van het voorontwerp.

- landschap

Wolvenberg is een uniek stukje natuur binnen de Antwerpse ring. Het is een plek waar natuurlijke processen de laatste 50 jaar grotendeels hun gang hebben kunnen gaan. Hierdoor is het gebied de laatste decennia sterk verbost. Uit analyses op basis van een inventarisatie van de fauna en flora blijkt dat de grootste bestaande en potentiële natuurwaardes zich bevinden in de meer open gedeelten, namelijk het glanshaverhooiland, de boszomen, de natte ruigtes, de wilgenstruwelen en de doornstruwelen. Aangezien de grootste natuurwaarde terug te vinden is in de overgang van open naar gesloten wordt in de landschapsvisie van de verkenningsnota

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

voorgesteld het centrale gedeelte (inclusief vijver) als halfopen graslanden te ontwikkelen en de mantel eromheen als halfopen bossen.

- padennetwerk

Het padennetwerk vormt een lus om de vijver en het centraal lager gelegen gedeelte langs de interessantste plekken die het verhaal van erfgoed en natuur vertellen. Het pad zoekt zo veel mogelijk de open plekken op in het overwegend bosrijke natuurreservaat. De inrichting van de paden dienen betreding van het natuurgebied te voorkomen, met andere woorden worden maatregelen genomen om recreanten zo veel mogelijk op de paden te houden. Op drassige tot natte bodems worden vlonders aangelegd. Op droge gedeelten wordt het pad begeleid door houten palen met touw in combinatie met een mantel-zoom. De breedte van de paden dient voldoende breed te zijn zodat kruisende recreanten vlot kunnen passeren zonder de paden te verlaten. Het padennetwerk houdt rekening met zichtlijnen en bevat voldoende geïntegreerde rustplekken langsheen het traject.

<u>voorontwerp deelzone Brilschans</u>

Het voorontwerp voor de deelzone Brilschans is een verfijning van het landschapsontwerp.

- herstel glacis

Het glacis is de eerste verdedigingslinie van de Brialmontvesting. De aanwezigheid van de Brialmontvesting is binnen de hele ringzone nog het sterkst aanwezig in het asymmetrische glacisreliëf van het Brilschanspark. Het glacis kan gedeeltelijk hersteld, aangezet en ingericht worden voor verschillende parkfuncties zonder een verlies van bomen. Het glacis aan de zijde Marcel Auburtinlaan kan over een groot gedeelte eenvoudig hersteld worden. Het glacis aan de zijde Encora campus wordt aangezet. Waar het glacis doorsneden wordt, wordt dit geaccentueerd met een talud, trap of muurtje zoals in Fase 1.

- kop Henri Prost

Het glacis ter hoogte van de Entree Henri Prost wordt hersteld en ingericht als een verblijfsplek op basis van het historische reliëf, rekening houdend met het bestaande bomenbestand. De verblijfsplek bestaat uit een getrapte ligweide met uitzicht op de beboste schans, de verblijfsplekken aan koppen van de gracht en de fonteinenpartij in de gracht. De speeltuin en de evenementenzone worden gekoppeld aan deze verblijfsplek. De bestaande speeltuin (oppervlakte 1.200 m²) wordt vernieuwd in de volgende legislatuur. Het ontwerp stelt voor de speeltuin te verschuiven naar de punt van het glacis om zo een sterkere kop aan het park te creëren. De nieuwe speeltuin (oppervlakte 1.900 m²) bestaat uit twee zones voor verschillende leeftijdsgroepen (i.e. 0-6 jaar en 6+ jaar). Ook de klim-B krijgt in deze zone zijn nieuwe plek. De bestaande buitengym krijgt een nieuwe locatie in deze kop.

- evenementenzone

Het ontwerp voorziet een uitgeruste evenementenzone voor lokale events op het glacis aan de Marcel Auburtinlaan. De grootte en voorzieningen van deze zone zijn afgestemd op de noden van het event Bar Brilschans. De zone wordt uitgerust met een voorzieningenstrook (i.e. riolering, water en elektriciteit) die gekoppeld wordt aan het straatprofiel om meervoudig gebruik te kunnen maken van verharding bij events. In het park wordt een zone in grasdallen voorzien (circa vijf meter breed) als gefundeerde zone voor podia en staanplaatsen van mobiele eenheden zoals toiletten en foodtrucks. De flauwe helling van het glacis bevordert de beleving bij evenement doordat er steeds een goed uitzicht op het podium is. Door het podium te oriënteren naar het park wordt geluidsoverlast voor de buurtbewoners geminimaliseerd.

- knooppunt Berchembrug

De verblijfsruimte ter hoogte van de carrousel is ontworpen als een picknickweide gekoppeld aan een U-vormige verblijfszone aan het water. Aan deze verblijfsplek wordt een tijdelijke horeca-functie gekoppeld door een gefundeerde standplaats in te richten voor een foodtruck die eenvoudig te bereiken is via de Marcel Auburtinlaan. In het verlengde van de Florent Bauduinstraat wordt een erfgoed-as gerealiseerd. Deze as loopt haaks op de vestingswerken en maakt het volledige militaire profiel (i.e. glacis - borstwering - gedekte weg - gracht - buitentalud schans - plateau schans) beleefbaar. In de gracht licht een militaire vlonderbrug als onderdeel van deze as. De Brilschansgracht werd vroeger gebruikt als oefenterrein waar militairen houten bruggen bouwden. Een secundair nutsvoorzieningspunt wordt voorzien in deze zone voor het organiseren van een openluchtcinema en voor een foodtruck.

De ontsluiting van de Berchembrug dient verbeterd te worden om conflict tussen doorgaand fietsverkeer en recreanten in het park te minimaliseren. In het ontwerpproces werd geen alternatieve aanlanding van de

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

Berchembrug gevonden die ruimtelijk, financieel en technisch wenselijk is, daarom is besloten verder te werken op de suboptimale situatie met de bestaande carrousel. De aanlanding van de Berchembrug op het glacis wordt in overleg met het Agentschap Wegen en Verkeer onderzocht. Voor wandelaars wordt een nieuwe trap voorzien die recreanten rechtstreeks in het park brengt. Voor doorgaand fietsverkeer worden een functionele fietsverbindingen voorzien met het ringpad en de nerf via de Marcel Auburtinlaan en de Florent Bauduinstraat.

- schans

De schans was een open hoger gelegen verdedigingswerk dat bescherming bood voor de lager gelegen barakken. In de huidige situatie is de schans sterk verbost. Archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat er geen restanten van de constructies meer terug te vinden zijn in de ondergrond. Enkel het steile buitentalud is nog intact. Het ontwerp evoceert met grondlichamen de voormalige structuur van de schans. De ingericht schans zal een interessant geaccidenteerd plek opleveren voor natuurbeleving, erfgoedbeleving en avontuurlijk spelen, als onderdeel van het luwe natuurzone centraal in het park. Het evoceren van de schans bestaat ui twee grote inrichtingswerken. In de noordelijke rand van de schans wordt een gedeelte afgegraven op de voormalige plek van de barakken zodat de het reliëf van de schans hersteld kan worden met grastaluds. Dit nieuwe grasland sluit aan op het waardevolle glanshaverhooiland in het natuurreservaat. Centraal op de schans wordt het driehoekige symmetrische figuur van de schans geëvoceerd met taluds. Het buitentalud langs de gracht herbergt de meest waardevolle bosrand met beuken en eik en blijft onaangetast.

- natuurreservaat

Tussen de schans en de ring ligt een zone die deel uitmaakt van het natuurreservaat Wolvenberg-Brilschans. Dit gebied wordt in het de landschapsvisie van het natuurbeheerplan aangeduid als een zone om halfopen bos te ontwikkelen. Centraal ligt een waardevol glanshaverhooiland dat aansluiting zoekt met de nieuw ingericht schans. Door het ringfietspad binnen het deelproject 'Cluster Centraal' te verschuiven naar de ring gekoppeld aan een geluidswal wordt het natuurgebied terug verenigd ten voordele van de natuurwaarde.

- padennetwerk

Door de aanleg van twee functionele fietsverbindingen aan de rand van het park wordt conflict tussen doorgaand fietsverkeer en recreatief verkeer in het park zo veel mogelijk geminimaliseerd. Deze paden (breedte 3 meter) worden aangelegd in verharding om een zo aangenaam mogelijk traject voor fietsverkeer te vormen. Het pad tussen de Grotesteenweg en de Henri Prostlaan faciliteert het fietsverkeer tussen de steenweg en de wijk en vormt tevens de ontsluiting van de Encora campus. Het pad tussen het ringfietspad en de Florent Bauduinstraat faciliteert fietsverkeer tussen de nerf over de Berchembrug en het ringfietspad. Doorgaand fietsverkeer tussen de Henri Prostlaan en de Marcel Auburtinlaan wordt via de wegenis geleid. De materialisatie van deze fietsverbindingen wordt voorzien in rode asfalt. Deze materialisatie heeft als opzet de leesbaarheid van de fietsverbindingen voor fietsers te verbeteren en zo conflict tussen fietsers en recreanten in het park te minimaliseren. Deze fietsverbindingen sluiten aan op bestaande of geplande fietsstraten, woonstraten of fietspaden. Voor wandelaars zijn steeds parallelle paden in het park.
Het padennetwerk vormt een statig, quasi symmetrisch figuur dat de beleving van het militaire reliëf versterkt. In het padennetwerk wordt een hiërarchie vooropgesteld voor parkpaden die gekoppeld is aan materialisatie (i.e. breedte en materiaal), waarbij zo veel mogelijk op halfverharding ingezet is. Deze hiërarchie promoot recreatie zo veel mogelijk op het glacis en creëert een luwe natuurzone centraal in het park. De verblijfzones, de gracht, evenementenzone en speelzone zijn integraal toegankelijk (ook in de tussentijdse situatie). Het hoofdpad (breedte 2,5 meter) en de secundaire paden (breedte 1,6 meter) worden voorzien in kalkgebonden porfiersplitsteenslag of vlonderpaden. De tertiaire paden (breedte 1,6 meter) worden aangelegd in een ternair mengsel.

- meubilair

Langsheen het hoofdpad, de secundaire paden en aan verblijfsplekken worden zitbanken, picknickbanken, ligbanken en vuilnisbakken van het standaard stadsmeubilair voorzien. Daarbovenop vormen de gemetste muurtjes in kleiklinkers ook zitelementen verspreid over het hele park. Langsheen de fietsroute aan de buitenzijde van het park worden op een aantal punten fietsnietjes voorzien van het standaard stadsmeubilair. Langst de belangrijkste parkpaden wordt verlichting voorzien van hetzelfde als Fase 1.
visienota aangrenzende straten aan het Brilschanspark

Naar aanleiding van de omvorming van de Kannunik Peetersstraat, de Florent Bauduinstraat en de Wapenhaghestraat tot woonerven wordt binnen het proces Park Brialmont Fase 2 onderzocht hoe de harde randen van de wegenis rondom het park weggewerkt kunnen worden bij een toekomstige heraanleg van de straten Henri Prostlaan, Marcel Auburtinlaan en Polygoonstraat, zodanig dat het park een aanzuigeffect creëert vanuit de buurten en het groen tot in de straten komt.
De huidige overgang tussen het park, de straat en de aangrenzende bebouwing is niet optimaal. Een aaneengesloten lijn van geparkeerde auto's zorgt voor een onaangename barrière tussen wijk en park. De opzet van deze nota is de ruimtelijke kansen bij een herinrichting van de aangrenzende straten inzichtelijk te maken. De nota tracht de uitgangspunten voor een herinrichting in beeld te brengen. Verschillende keuzes leiden tot verschillende inrichtingsmodellen die ieders een ander effect hebben op de toekomstige relatie tussen wijk en park. Bij een toekomstige heraanleg is het belangrijk dit te benaderen vanuit een integrale visie voor toegankelijkheid van het park, verkeerscirculatie en parkeren.

Financiële gevolgen
Nee

Algemene financiële opmerkingen
De realisatie van Park Brialmont Fase 2 is een samenwerking tussen de stad Antwerpen en het district Berchem met een financiële verdeling tussen beide partijen. In het meerjarenplan 2020-2025 is een totaal budget voorzien van 4.601.488,20 euro inclusief btw onder respectievelijk

- 3.701.488,20 euro krediet de stad Antwerpen op boekingsadres SUB_NR/INTERN/2000/2100/2200/2300/2400/5291630000/220/2WNS020201PA3711/2SA050610;
- 899.999,70 euro krediet district Berchem op SUB_NR/INTERN/2100/2200/2300/2400/5012500000/220/2BER010501P05230/2BE090680, het vermelde bedrag van het district Berchem houdt reeds rekening met de voorstellen van de 4de aanpassing meerjarenplan. 875.000,00 euro verschuift van het boekingsadres SUB_NR/INTERN/2200/2300/2400/2500/5014000000/220/2BER010501A00000/2BE090680 naar het boekingsadres SUB_NR/INTERN/2100/2200/2300/2400/5012500000/220/2BER010501P05230/2BE090680. Het krediet is pas beschikbaar na de goedkeuring van deze aanpassing meerjarenplan.

AG Vespa voert de opdracht uit in eigen naam en voor rekening van de stad Antwerpen en het district Berchem.

Strategisch kader
Dit besluit past in de realisatie van volgende doelstellingen/projecten:

- 5 - Woonstad
  - 2WNS02 - Stadsontwikkeling
    - 2WNS0202 - Projectwerking
      - 2WNS020201 - Projecten opvolgen tot voltooiing
        - 2WNS020201PA3711 - Park Brialmont fase 2

Adviezen

districtscollege Berchem

Advies: Gunstig onder voorwaarden

Motivering: Het districtscollege Berchem keurt het voorontwerp van Park Brialmont Fase 2 goed mits er rekening gehouden word met het volgende:
Het districtscollege verwijst naar de opmerkingen die zij maakte in eerdere adviezen.
Daarenboven merkt het districtscollege nog het volgende op:

- Op slide 1.2a staat dat men het erfgoed zal benadrukken door verschillende

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

maatregelen. Dit juicht het districtscollege toe. Echter, 1 maatregel, met name de ‘evocatie van het volledige glacis ter hoogte van de beukendreef’, maakt het districtscollege bezorgd om de bomen van de beukendreef. Het districtscollege vraagt deze bomen zo veel mogelijk te sparen zodat ze op hun standplaats kunnen blijven staan, minstens te verplanten.

- Op pagina 12 wordt op verschillende groen ingekleurde stukken als vermelding ‘picknickweide’ meegegeven. Het districtscollege juicht deze invulling toe, zolang dit niet gepaard gaat met een teveel aan picknickbanken in deze groene zones.
- In de huidige plannen wordt de speeltuin vergroot met 700m2 en wordt de locatie veel dichter bij de bewoning voorzien. Het districtscollege vraagt de ontwerpers bij het definitief ontwerp maatregelen te nemen die geluidsoverlast voor de omwonenden reduceren. Algemeen valt het op dat zowel de evenementenzone, de speeltuin, de pingpongtafel en de gym allemaal in dezelfde zone liggen en bijgevolg dezelfde omwonenden belast. Er moet in het kader van het definitief ontwerp nagedacht worden over spreiding van activiteiten/inplantingen of maatregelen ter reductie van de geluidsoverlast.
- Bij de opstelling van het podium op de evenementenweide - zoals voorzien op slide 34 – staat de achterkant van het podium op de parkeerplaatsen met de rug naar de bewoning, maar wel te nabij de bewoning. Het publiek staat verder af de bewoning, maar met het gezicht naar de bewoning. Het districtscollege maakt zich bezorgd over de geluidsoverlast naar de buurt toe tijdens een evenement en vraagt of er onderzoek kan worden gedaan naar de beste opstelling ter reductie van de geluidsoverlast voor de buurt? Alsook naar andere maatregelen die kunnen worden genomen ter reductie van de geluidsoverlast tijdens een evenement. Verder vraagt het districtscollege de voorziene opstelling af te toetsen met de dienst evenementen van het district zodat het ontwerp ook op het praktische verloop van een evenement werd afgestemd.
- In verband met de U-vormige verblijfsplek aan Berchembrug. Het districtscollege benadrukt dat de vaste bioscoopelementen moeten worden ingebouwd op een locatie waar de diensten ook telkens de bioscoop gemakkelijk kunnen installeren, zodat het park niet stuk wordt gereden elke keer een opstelling gebeurt. Het districtscollege vraagt af te stemmen met de dienst evenementen van het district opdat het ontwerp aangepast wordt aan het praktische verloop van een evenement: elektriciteitsvoorziening, aanwezigheid van een evenementenkast nodig, gemakkelijke op- en afbouw, aanrijroute voor stedelijke diensten,…
- Wordt een evenementenkast voorzien aan de U-vormige verblijfsplek?
- In verband met de foodtruck: deze wordt dichtbij de bewoning voorzien. Is dit de meest optimale plaats voor deze foodtruck. Kunnen maatregelen worden voorzien om geluidsoverlast tegen te gaan?
- Het districtscollege opteert voor model 2 of 3 aangaande de inpassing van de carrousel in het glacis ter hoogte van Berchembrug. De fluide verbinding tussen Brilschans en Polygoon en de leesbaarheid van het erfgoed (glacis) zijn belangrijk voor het district Berchem. Het districtscollege vraagt de ontwerpers haar op de hoogte te houden van de lopende onderzoeken naar het meest aangewezen model en de keuze met het district af te stemmen.

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

- Het districtscollege ziet in het ontwerp dat de ontwerpers tegemoet zijn gekomen aan de vraag van het district om het park zoveel mogelijk integraal toegankelijk te maken, gelet op de aard van het park met luie trappen en dergelijke. Maar de U-vormige verblijfsplek aan Berchembrug lijkt volgens het huidige ontwerp niet integraal toegankelijk. Het is de wens van het districtscollege dat de filmvoorstellingen en andere activiteiten aan deze waterrand toegankelijk zijn voor alle Berchemnaars.
- De pingpong-tafel en de buitengym worden te dicht bij de straat geplaatst. Deze moeten verplaatst worden dieper in het park.
- Het districtscollege merkt op dat er 3 punten voor beluchters in het water zijn voorzien. Het districtscollege vraagt fonteinen in plaats van beluchters.
- Het districtscollege vraagt dat overleg wordt gepland met Natuurpunt in verband met de geplande dunningen/ kap om alzo noodzakelijke kap te minimaliseren. Het districtscollege vraagt maximaal bomen te verplanten in plaats van te kappen. Het districtscollege merkt dat er bomen bijgeplant worden in het nieuw plan, maar vraagt nog meer in te zetten op het verhogen van de natuurwaarden ter compensatie van de dunning.

coördinatieoverleg openbaar domein

Advies: Gunstig onder voorwaarden

Motivering: Het coördinatieoverleg openbaar domein geeft gunstig advies op het voorontwerp “Park Brialmont fase 2” op voorwaarden dat:

- onderzocht wordt of de fietsverbinding achter Encora in fietspad materiaal aangelegd kan worden, op voorwaarde dat er voldoende alternatieve trajecten zijn voor voetgangers om deze verbinding doorheen het park te maken;
- de functionele verbindingen doorheen het park voor de zachte weggebruikers conform de generieke inrichtingsprincipes in parken aangelegd worden in beton; dit om de leesbaarheid naar gebruik te verhogen en de verhardingsbreedte van het pad doorheen het park te beperken;
- de nodige gegevens voor het opstellen van het POORT-model in functie van het toekomstig beheer aangeleverd worden aan SB;
- de financiële impact omtrent het toekomstig beheer en onderhoud van de nieuwe landschappelijke elementen in een transparante communicatie naar district toe en in de besluitvorming worden opgenomen;
- onderzocht wordt hoe na realisatie van de vlonderbrug het beheer van het vijveroppervlak mogelijk blijft, zodanig dat er geen ophoping van slib of afval ontstaat;
- er duidelijkheid geschept wordt omtrent boscompensatie voor het gedeelte Park Brialmont in dialoog met ANB;
- de integratie van het loopparcours in het park verder onderzocht wordt; en
- in overleg met SB en SW een afsprakennota opgemaakt wordt in functie van transparantie omtrent het onderhoud en beheer van alle afwijkende objecten en constructies in het park.

Natuurpunt

Advies: Gunstig onder voorwaarden

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be

Motivering: Natuurpunt Antwerpen-Stad en Natuurpunt Beheer geven een positief advies op het voorontwerp Park Brialmont Fase 2 rekening houdend met volgende opmerkingen:

- De breedte van de vlonderpaden in het deelgebied Brilschans dient op maximaal 2,25m gehouden te worden (exclusief eventueel 2 x 0,2m voor railing). Het knuppelpad hier dient minimaal 50cm hoog te liggen, zodat de graslandwaarden naast het knuppelpad niet negatief beïnvloed worden. Net als in andere delen van het natuurreservaat is het zeer belangrijk dat er grote aandacht besteed wordt aan het absoluut beperken van werk- en werfschade.
- Bij de kappingen van oude bomen op de Brilschans dient rekening gehouden te worden met vleermuizen. Inventarisatiegegevens van Natuurpunt studie tonen aan dat er diverse soorten vleermuizen aanwezig zijn in de Brilschans die gebruik maken van oude, holle bomen als verblijfplaats (waaronder Bosvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Watervleermuis en Franjestaart). Er zijn echter geen gevens beschikbaar over de verblijfplaatsen die deze soorten gebruiken in het gebied. Daarnaast werd een inventarisatie uitgevoerd door Antea over de aanwezigheid van holle bomen. Ook na het kappen van de enkele bomen blijven voldoende bomen ter beschikking voor vleermuizen, maar er dient wel voor gezorgd te worden dat er geen slachtoffers vallen bij kappingen. Daarom moeten bomen (1) gekapt worden in de voor vleermuizen minst schadelijke periode, namelijk tussen 1 september tot 15 november. Dan zijn kolonies namelijk al opgebroken in kleine groepen en zijn de jongen vliegvlug, terwijl de dieren nog niet in winterslaap zijn. (2) Bomen waarvan uit de inventarisatie door Antea bleek dat holtes aanwezig zijn, moeten geinspecteerd worden zo kort mogelijk voor de kap om te verzekeren dat er op dat moment geen vleermuizen aanwezig zijn. Dit dient te gebeuren door een specialist door middel van een ochtend- of avondbezoek met behulp van batdetector en thermische camera's of door een inspectie met een endoscopische camera. De stad Antwerpen heeft hiervoor een raamcontract met Natuurpunt Studie.

Besluit

Artikel 1
Het college keurt het voorontwerp voor Park Brialmont Fase 2 goed.
Artikel 2
Dit besluit heeft in principe geen financiële gevolgen.

Bijlagen

1. 20211018 CL VO Park Brialmont Fase 2-VO nota (LowRes).pdf
2. 20210923 CL VO Park Brialmont Fase 2-VO Wolvenberg (LowRes).pdf
3. 20210923 CL VO Park Brialmont Fase 2-VO Brilschans met Ringpark.pdf
4. 20210923 CL VO Park Brialmont Fase 2-VO Brilschans zonder Ringpark.pdf
5. 20210923 CL VO Park Brialmont Fase 2-visienota straten.pdf

Grote Markt 1 - 2000 Antwerpen
info@antwerpen.be